

Er tyre aggressive?

Anja C. Andersen

Til et middagsselskab forleden blev jeg mindet om, at kommunikation er en kunst og altid bygger på, hvad man ved og er optaget af i forvejen. Efter de sædvanlige indledende øvelser i »hej, hvad laver du?«, spørger min sidemand pludselig: »er tyre særligt aggressive?«.

Jeg tænker mig om et øjeblik. Tager et par forbehold for min ikke alt for velfunderede viden inden for genetik, hormoner og behaviorisme, hvorefter jeg kaster mig med dødsforagt ud i et længere foredrag om testosteron og darwinistisk udvælgelse.

Min sidemand ser mere og mere underligt på mig og langsomt (meget langsomt) går det op for mig, at spørgsmålet går på, hvorvidt mennesker født i tidsrummet 21/4-21/5 har en mere aggressiv natur end gennemsnittet af andre mennesker. Det var slet ikke faldet mig ind, at det var astrologi, der var på tale. Men det var vel egentlig naturligt nok at forhøre sig om astrologi, når han nu sad ved siden af en astrofysiker.

Og så alligevel ikke. Astrologi er et kuriøst indslag, der burde høre fortiden til, på samme måde som de vejrvarsler, man tog besik af i gamle dage, som når folk bildte sig ind, at svalerne flyver lavt, før der kommer regn.

Mens meteorologerne har haft rimelig stor succes med at overbevise befolkningen om, at selv om de ikke altid har ret, så er deres videnskabelige metode stadig mere troværdig end de gamle vejrvarsler. Så har astronomer ikke haft helt samme held med at få troen på astrologi udskiftet med faktuel viden om Solsystemet dynamik.

Astronomi er en videnskab, der arbejder med den virkelige nattehimmel. Hver kultur har sin egen metode til at orientere sig på nattehimmelen. På vores nordlige breddegrader kan Karlsvognen - også kaldet Store Bjørn - ses hver eneste stjerneklare aften året igennem. Men den sydlige del af vores aftenshimmel ændrer sig, efterhånden som Jorden bevæger sig i sin bane en gang rundt om Solen på et år. Sidst i september vil stjernebilledet Fisken være i syd ved midnat. En måned senere er det Vædderen, som står stik syd. I løbet af et år vil samtlige af de tolv dyretegn have passeret hen over den sydlige del af himlen.

Ved at betragte disse vandrende astronomiske stjernebilleder kunne kaldæiske og egyptiske præster registrere årstiden. De astronomiske kalendere var i stand til præcist at forudsige flodernes stigen. Heraf fulgte de bedste tidspunkter for såning og høst, og man kunne træffe langsigtede handelsaftaler.

For lægmænd har teknikken virket som trolddom. I naturvidenskabens barndom har det derfor været fristende at overføre metoden til andre områder, og det er her, astrologien kommer ind i billedet.

Astrologi er navnet på adskillige traditioner eller systemer, hvor man benytter kendskabet til himmellegemers placering til at forstå, fortolke og organisere kendskab til menneskelige forhold og begivenheder på Jorden. Da astronomen og filosofen Ptolemæus og andre definerede astrologiens redskaber i det gamle Grækenland, havde

stjernetegnene en vis overensstemmelse med stjernebillederne på den ægte nattehimmel. Siden har stjernebillederne i Dyrekredsen flyttet sig med cirka et tegn.

Mange astrologer siger, at astrologiens grundpåstand om 'påvirkninger' eller 'sammenhænge' imellem stjernetegn og planeter på den ene side, og menneskers udvikling, livsbegivenheder og karakter på den anden side, i virkeligheden ikke finder sted som naturvidenskabelig realitet og derfor ikke kan underligges en naturvidenskabelig undersøgelsesmetode. De fremhæver, at astrologi er en form for psykologisk vejledende samtale om himlens symboler.

Af samme grund har branchen ofte afvist at deltage i videnskabelige undersøgelser af sine metoder. Nogle af de få gange, hvor der har været foretaget dobbelt blindtest (for eksempel i Nature nr. 318, side 419 skrevet af S. Carlson, 'A Double Blind Test of Astrology'), har undersøgelserne dog altid påvist, at astrologernes forudsigelser i bedste fald kun virker efter tilfældighedsprincippet.

Hvordan kan nogen sætte deres lid til astrologer, der hævder at kunne benytte computere, vinkelberegninger og udmålte afstande på millimeterpapir til at afsløre noget som helst vedrørende vores dybere sjæleliv og forestillingsverden?

Astrologieksperten, professor Ivan W. Kelly har en gang meget rammende sagt: »Hvis modstriden inden for moderne videnskab var lige så alvorlig som i moderne astrologi, ville vi fortsat befinde os i stenalderen«.

Alle disse udmærkede argumenter gjorde dog ikke nævneværdigt indtryk på min sidemand. Da vi var nået til desserten, kom hans svar: »Lærer man slet ikke noget relevant på universitetet?«